

[Udenrigsministeren]

tror egentlig ikke, at jeg er i stand til at give mange nye oplysninger i forhold til, hvad jeg har givet på adskillige tidspunkter tidligere. Jeg kan for det meste vedkommende henvise til, hvad jeg sagde, da vi havde førstebehandling af forslaget til folketingsbeslutning om forbud mod import af kul fra Sydafrika, og til, hvad der er svaret udenrigsudvalget under dets behandling af sagen.

Jeg vil godt, for at summere regeringens holdning op, sige, at den altså er uændret. Den svarer nøje til, hvad jeg og handelsministeren gentagne gange har sagt her i tinget: vi opfordrer elsselskaberne til at indkøbe kul andre steder end i Sydafrika. Handelsministeren havde den 22. marts 1979, som ganske rigtigt nævnt af hr. Steen Folke, på regeringens vegne et møde med Elsam, hvorunder han meddelte denne holdning og opfordrede elværkerne til at intensivere bestræbelserne på at indgå mellem- og langfristede kontrakter med andre kulleleverandører end Sydafrika, herunder især leverandører i Australien, USA og Canada. Endvidere gav handelsministeren ved den lejlighed udtryk for en forventning om, at elværkerne løbende vil holde regeringen underrettet om de praktiske muligheder for at indgå sådanne kontrakter, og jeg kan her tilføje, at en sådan løbende kontakt med elværkerne finder sted.

En ny ting, jeg kan nævne ved denne lejlighed, er, at vi fra dansk side har bidraget til Det internationale Energiagenturs bestræbelser på at udvikle produktion og handel med kul inden for kredsen af IEA-lande, som netop også omfatter de tre nævnte kulleleverandører, altså USA, Australien og Canada, og der er nu i Energiagenturet opnået enighed om de principper, som skal følges af landene med henblik herpå.

Ud over de oplysninger, jeg her har givet, er jeg ikke i stand til at kaste yderligere lys over det problem, som man i dag har ønsket en forespørgsel om, men man kan vel også sige, at det er et spørgsmål, hvor de flestes holdning, herunder også regeringens holdning til det, i lang tid har været velbekendt.

Steen Folke (VS):

Det er ikke for at fornærme udenrigsministeren, men jeg vil da ikke lægge skjul på, at hans og hans partis synspunkter i denne sag interesserer mig umådelig lidt.

Det, der gør ministerens besvarelse af forespørgslen interessant, er naturligvis, at den er afgivet på vegne af regeringen, en regering, der som bekendt er socialdemokratisk ledet. Jeg synes, det er beklageligt og afslørende, at regeringen endnu en gang demonstrerer, at den intet – jeg gentager: intet – agter at gøre, som i praksis kan genere det apartheidregime, der sidder i Sydafrika. Det er ikke, fordi regeringen har nogen som helst sympati med dette regime – det ønsker jeg ikke at insinuere – men fordi det også i denne sag er sådan, at det, der er afgørende for regeringen, er varetagelse af nogle danske kapitalinteresser.

For et par dage siden var en talsmand for Elkraft i radioen, hvor han bl. a. redegjorde for, hvilke fordele der er for elværkerne i at opretholde Sydafrika som kulleleverandør tillige med andre. Det fremgik, at det ikke mindst var en fordel, fordi det er med til at holde priserne nede på kulleleverancer fra de øvrige leverandører. Et sådant ræsonnement vil jeg på ingen måde bestride. Ud fra normale kapitalistiske mekanismer er der grund til at tro, at det er rigtigt, at opretholdelsen af leverancer fra Sydafrika, som på grund af apartheidsystemets særlige udbytning af de sorte arbejdere formår at levere kullene billigt, også vil være med til at holde priserne nede i de andre leverandørlande. Men når det er sagt, så vil jeg tilføje, at ræsonnementet viser den merkantile usselhed, som præger elsselskabernes tankegang.

Om ikke andet så burde disse udtalelser få socialdemokratiet til at sige stop. Så vidt jeg erindrer, så har hr. Poul Nielson, hr. Lasse Budtz og flere andre socialdemokrater understreget, at de ikke godtog sådanne argumenter for opretholdelse af kulindkøb fra Sydafrika. Det vil jeg gerne bede hr. Poul Nielson om at bekræfte, når han nu får ordet efter mig.

Energistyrelsens vurdering af forsyningsmuligheder for kraftværkskul i 1980erne, som kom for et par måneder siden, gjorde udtrykkelig opmærksom på, at der er alternativer til Sydafrika som kulleleverandør, selv om man formulerede sig uhyre diplomatisk i forhold til Elsam. Man pegede især på Australien og USA og på lidt længere sigt på Kina. Jeg vil da også lige gøre opmærksom på den langtidsaftale om indkøb af kul i Polen, som blev indgået for et par dage siden.